

ଏହା କ'ଣ

ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ବିହନ ବୁଣାଗଲେ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ଗଛ ହେବା ଯୋଗୁଁ ଫସଲ ଅତି ଗହଳିଆ ହୋଇଥାଏ ।

ଏହା କାହିଁକି ଓ କେଉଁଠି ଘଟିଥାଏ

ବିହନ ନିମ୍ନମାନର ହୋଇଥିଲେ ଅନେକ ସମୟରେ କୃଷକମାନେ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ବିହନ ବୁଣିଥାନ୍ତି । ଏହାଦ୍ୱାରା ମୂଷା, ପକ୍ଷୀ ଓ ଗେଣ୍ଡାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହେଉଥିବା କ୍ଷତି ଭରଣା ହେବା ସହିତ ଫସଲ ଅନାବନା ଘାସ ସହିତ ପ୍ରତିଯୋଗିତା କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥାଏ ।

ବିହନକୁ ମାଟି ଉପରେ ବୁଣାଯାଇଥାଏ (ଶୁଷ୍କ ବା ଆର୍ଦ୍ର ଅବସ୍ଥା), ବିହନବୁଣା ଯନ୍ତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ ବୁଣା ଯାଇଥାଏ ବା ଶୁଖିଲା ଜମିରେ ଛଟାବୁଣା କରି ମାଟି ସହିତ ମିଶାଇ ଦିଆଯାଏ । ସାଧାରଣତଃ ଛଟାବୁଣା କରାଯାଇଥିଲେ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ବିହନ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ଆର୍ଦ୍ର ଅବସ୍ଥାରେ ବୁଣିବା ପାଇଁ ପୂର୍ବରୁ ଗଜା କରାଯାଇଥିବା ବିହନ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ । ଭଲ ଭାବରେ ଗଛ ହେବା ପାଇଁ ଜମି ସମତୁଲ ହେବା ସହିତ ଉଠି ଭାବେ ଜଳ ପରିଚାଳନା କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ବୁଣିବା ଲୋକର ଦକ୍ଷତା ଓ ବୁଣାଯାଉଥିବା ମାଟିର ଅବସ୍ଥା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଛଟାବୁଣା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ବହଳିଆ ଗଛ ରହୁଥିବା ବେଳେ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ପତଳା ଭାବେ ଗଛ ରହିଥାଏ ।

କିପରି ବିହନ କରାଯିବ

କିଆରୀରେ ନିମ୍ନ ଅବସ୍ଥାମାନଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରନ୍ତୁ :

- ଅଧିକ ଗଛ ସଂଖ୍ୟା (ବର୍ଗମିଟର ପିଛା ୨୫୦ ରୁ ଅଧିକ)
- ଅତି ବହଳିଆ ହୋଇଥିଲେ ଗଛର କାଣ୍ଡ ସରୁ ହୁଏ ଓ ଗଛ ଢଳି ପଡ଼େ
- ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୪୦ ରୁ ୬୦ କି.ଗ୍ରା. ବିହନ ଯଥେଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ

ବିହନ ପରିମାଣ (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି କି.ଗ୍ରା.) ଆକଳନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରତି ୧୦ ସେ.ମି. x ୧୦ ସେ.ମି. ସ୍ଥାନରେ ପଡ଼ୁଥିବା ବିହନ ସଂଖ୍ୟାକୁ ୧୦୦୦ଟି ବିହନର ଓଜନ ସହିତ ଗୁଣନ କରାଯାଇପାରେ ।

କିଆରୀର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଭିନ୍ନ ଭାବେ ଫସଲ କ୍ଷତି ହୋଇଥାଏ ।

ବିଭିନ୍ନ କାରଣ ଯୋଗୁଁ ଗଛସଂଖ୍ୟା କମ୍‌ବେଶି ହେବାର ଆଶଙ୍କା ରହିଥାଏ (ଯଥା: ଜମିରେ ଟେକା ରହିବା, ଅତି ଗଭୀରରେ ବୁଣାଯିବା, ବୁଣିବାବେଳେ ମାଟି ଅତି ନରମ ହେବା, ଖାଲୁଆ ଜାଗାରେ କମ୍ ଗଛ ଉଠିବା, ବୁଣିବାବେଳେ ପ୍ରବଳ ବର୍ଷା ହେବା, ଉପର ମାଟି ଟାଣ ହେବା, ନିମ୍ନ ମାନର ବିହନ ବ୍ୟବହାର, କମ୍ ପରିମାଣର ବିହନ ବୁଣିବା, ଜଳାଭାବ ହେବା, ବୁଣିବା ବେଳେ କାଦୁଆ ପାଣି ଥିବା, ବିହନବୁଣା ଯନ୍ତ୍ର ରୁଦ୍ଧି ହେବା ଏବଂ/ ଅଥବା ପିଣ୍ଡୁଡ଼ି, ମୂଷା ଓ ପକ୍ଷୀ ଦ୍ୱାରା ବିହନ ନଷ୍ଟ ହେବା) । ଏହି ସମସ୍ୟାର କାରଣ ବିଷୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ ଜାଣିବା ପାଇଁ କୃଷକଙ୍କୁ ବିହନ ପରିମାଣ ବିଷୟରେ ପଚାରି ବୁଝିବାକୁ ।

ଏହା କାହିଁକି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ

ଗଛଗୁଡ଼ିକ ଅତି ବହଳିଆ ହୋଇଥିଲେ କାଣ୍ଡ ଦୂର୍ବଳ ହେବା କାରଣରୁ ଗଛ ଢଳି ପଡ଼େ ଏବଂ ଅମଳ ହାସ ପାଇଥାଏ ।

ଉପଯୁକ୍ତ ସଂଖ୍ୟାରେ ଗଛ ନରହିବା ଯୋଗୁଁ (ଅତି ବହଳିଆ ବା ଅତି ପତଳା) ଅମଳ ହାସ ପାଇଥାଏ । ବିହନ ପାଇଁ ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବା କାରଣରୁ ଲାଭ ପରିମାଣ କମି ଯାଇଥାଏ ।

କିପରି ପରିଚାଳନା କରାଯିବ

- ଭଲ ଭାବେ ଗଛ ହେବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବେ ଜଳ ପରିଚାଳନା କରନ୍ତୁ ଓ କିଆରୀରେ ସବୁଆଡ଼େ ସମାନ ଭାବେ ଜଳସ୍ତର ରଖନ୍ତୁ, ପାଣି ସ୍ଥିର ରହିବାକୁ ଚିଅନ୍ତୁ ।
- ଉପଯୁକ୍ତ ପରିମାଣରେ ଉଚ୍ଚମ ମାନର ବିହନ (ହୁଷ୍ଟପୁଷ୍ଟ ଓ ଅଧିକ ଗଜା ହେଉଥିବା) ନେଇ କିଆରୀ ସାରା ସମାନ ଭାବେ ବୁଣନ୍ତୁ ।
- ବର୍ଗମିଟର ପିଛା ୧୦୦-୨୦୦ ଗଛ ରହିବା ଉଚିତ୍ । କୀଟ ଆକ୍ରମଣ ବା ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ଅସୁବିଧା ଆଦି ସମସ୍ୟା ନଥିଲେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୪୦-୬୦ କି.ଗ୍ରା. ବିହନ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।

ଅଧିକ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଦେଖନ୍ତୁ :

ଧାନ ଫସଲ ପଛତି ଆଧାରିତ ଜ୍ଞାନ ଭଣ୍ଡାର www.rkbodisha.in

ଓଡ଼ିଶାରେ ଧାନ ଆଧାରିତ ଫସଲ ପଛତିର ଉତ୍ପାଦିକତା ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ କୃଷକଙ୍କ ଆୟ ବୃଦ୍ଧି

Website: www.rkbodisha.in , Email: contact@rkbodisha.in

